

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2019; 5(2): 108-116

© 2019 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 26-02-2019

Accepted: 28-03-2019

Sushma Shankar

Research Student,

Department of Kannada

Language and Translation

Studies, Dravidian University,

Andhra Pradesh, India

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜಯಕಾಂತನರವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

Sushma Shankar

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಆರನೆಯ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಹಾಗೂ ತಮಿಳು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಜಯಕಾಂತನರವರು ರಚಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾದ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಚಿಗಾ ಗ್ಯಾಸೆಯ ಪ್ರಕಾರ "ನಿದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುವವನಂತೆ, ನಾವು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕದ ಹೊರತು ಕಾದಂಬರಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಯಾವ ಹೊಸ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ" ^೧

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾದ ಉಡುಪಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೧, ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಸತ್ಯಮ್ಮ. ಆರು ದಶಕಗಳಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಇವರು ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳು, ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ನಾಟಕ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಲೇಖನಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಛಾಪುಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಭಾರತದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಆಂಗ್ಲ, ರಷ್ಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಹಂಗೇರಿಯನ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಇವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಚಿಂತಕರೂ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಆಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಇವರ 'ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ'ಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೯೪ರ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಜೆ. ಕೆ. ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ದಂಡಪಾಣಿ ಜಯಕಾಂತನರವರು ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೩೪ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೪ರಂದು ಇವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕುಡಲೂರುನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಎಂ. ದಂಡಪಾಣಿಪಿಳ್ಳೆ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಮ್ಮಾಳ್. ಐದನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಇವರು ನಂತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರೆಸಲಿಲ್ಲ. ಸೋದರ ಮಾವನ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಕೌಮಾರಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಚೆನ್ನೈಗೆ ಬಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಅನುಭಾವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬದುಕು ಸಾಗಿರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಿಂದಿಡಿದು ಟಾಂಗ್ ಓಡಿಸುವವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ದೇಶ ವಿದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ'ಕ್ಕಾಗಿ ೨೦೦೨ರ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ "ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ ಇದು - ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾಸಗಿ ವಾಸ್ತವವನ್ನು, ಸಮಷ್ಟಿಯ ಜೊತೆ ತೊಡಗಿಸಬಲ್ಲಂಥ ಹೊಸ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು" ^೨. ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ "ಸಂಸ್ಕಾರ" (೧೯೬೫), 'ಭಾರತೀಪುರ'

Correspondence

Sushma Shankar

Research Student,

Department of Kannada

Language and Translation

Studies, Dravidian University,

Andhra Pradesh, India

(೧೯೭೩), 'ಅವಸ್ಥೆ' (೧೯೭೮), 'ಭವ' (೧೯೯೪), 'ದಿವ್ಯ' (೨೦೦೧) ಮತ್ತು 'ಪ್ರೀತಿ, ಮೃತ್ಯು ಮತ್ತು ಭಯ' (೨೦೧೨). ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು 'ಪ್ರೀತಿ, ಮೃತ್ಯು ಮತ್ತು ಭಯ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ೧೯೫೮ರಲ್ಲೇ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯಾಯಿತು.

ಜಯಕಾಂತನವರು ಒಟ್ಟು ನಲವತ್ತೆಂಟು ಕಾದಂಬರಿ ಹಾಗೂ ಕಿರುಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 'ವಾಳ್ಕೆ ಅಳಿಗ್ಗರೇನ್' (ಜೀವನ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ) ಎಂಬುದು ಅವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ. 'ಉನ್ನೈಪೋಲ್ ಒರುವನ್' (ನಿನ್ನಂತೆ ಒಬ್ಬ, ೧೯೬೪), 'ಪಾರೀಸುಕ್ಕು ಪೋ' (ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗು, ೧೯೬೬), 'ಸಿಲನೇರಂಗಳಿಲ್ ಸಿಲಮನಿದರ್‌ಗಳ್' (ಕೆಲವು ಹೊತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನುಷ್ಯರು, ೧೯೭೦), 'ಒರು ನಟಕೈ ನಾಟಕಂ ಪಾಕಿರಾಳ್' (ಒಬ್ಬ ನಟ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ೧೯೭೧), 'ಸಿನಿಮಾವುಕ್ಕು ಪೋಣ ಸಿತ್ತಾಳು' (ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗುವ ಕೂಲಿ ಹೆಂಗಸು, ೧೯೭೨), 'ಒರು ಮನಿದನ್, ಒರು ವೀಡು, ಒರು ಉಲಕಂ' (ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ, ಒಂದು ಮನೆ, ಒಂದು ಲೋಕ, ೧೯೭೩), 'ಇಂದ ನೇರತ್ತಿಲ್ ಇವಳ್' (ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇವಳು, ೧೯೭೭), 'ಗಂಗೈ ಎಂಗೈ ಪೋಗಿರಾಳ್' (ಗಂಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ೧೯೭೮), 'ಪಾಟಿಮಾರ್ಕಳುಂ ಪೇತಿಮಾರ್ಕಳುಂ' (ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗಳು, ೧೯೮೦), 'ಅಪ್ಪಾವುಕ್ಕು ಅಪ್ಪ ಸೊನ್ನ ಕದೈಕಳ್' (ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ ಕತೆಗಳು, ೧೯೮೦), 'ಸುಂದರಕಾಡಂ' (ಸುಂದರಕಾಂಡ, ೧೯೮೨), 'ಈಸ್ತರ ಅಲ್ಲ ತೇರೇ ನಾಮ' (ಈಸ್ತರ ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು, ೧೯೮೩), 'ಕಾಟ್ಟು ವೆಳಿಯಿನಿಲೆ' (ಹೊರಗಾಳಿ, ೧೯೮೪), 'ಜಯ ಜಯ ಶಂಕರ' (೧೯೮೪), 'ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮಗಳ್' ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮುಖವು.

ಎಡಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬರಹಗಾರರು. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಕಾಲೀನರೂ ಸಮಾನಚಿಂತಕರೂ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರ ಹೆಚ್ಚು ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಹೋಲಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕತೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೂ ತಂದೆಯವರಾದ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ದುರ್ವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡಿತರಾದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಬಾಳಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತಂದೆಯ ವಿಚಾರಬಿಂದುವಿಗೂ ಮಗನದಕ್ಕೂ ಸರ್ವದಾ ಸಂಘರ್ಷ. ಮಗನ ವಾದವನ್ನು ತಂದೆಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಳಗೆ ಮಗನದು ಮುಂದಿನ ತಾಣ. ಮಗನ ಹಿಂದಿನ ಘಟ್ಟದ ನಿಲುವನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ತಂದೆಗೂ ಮಗನಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಗಾಢವಾದ ಚರ್ಚಾಪ್ರಸಂಗ, ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ತಾಣ. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿ ಕಂಡ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಎಲ್ಲವನ್ನು

ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸ್ಟ್ ವಾದಿಯಾದ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಮೀಕರಣದಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಾನ್ವಯಮಾಡುವ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚೆ ತಪ್ಪುವುದು ಇಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ತಳಪಾಯ, ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೌತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲ ಈ ತಳಪಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಟ್ಟಡ ಎಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಅಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಯುವಕ ಮಾರ್ಕ್ಸನಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಎಂಗೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುವುದು ಶಕ್ಯ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯೂ ಇದೆ.

ಲೋಹಿಯವಾದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ ಬರಹಗಳ ವಿಶೇಷತೆ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಲೋಹಿಯಾ ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಮಾಜವಾದಿಯಾದ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರವರ ವಿಚಾರದ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣದ ಕಥೆಯೊಂದರ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಮಿಲನವೂ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಲೋಹಿಯಾ ಕಂಡ ಒಂದು ಕನಸು. ಮೇಲಣ ಜಾತಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯಿರಬಹುದಾದರೂ ಅಂತಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಹಜತೆಯಿಲ್ಲ. ಕೆಳ ಜಾತಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಅಂತಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಸಹಜತೆಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಇರುವುದಾದರೂ ಮೇಲಣ ಜಾತಿಯವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ಈ ಎರಡು ಲೋಕಗಳೂ ಒಂದಾದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಜೀವನದ ಸಾಕಲ್ಯ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರವೂ ಈ ಕಥೆಗಾರರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಡಿದ್ದುಂಟು.

ಜಯಕಾಂತನವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ, "ಸಮಾಜ ಎಂಬುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಘ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಲ ಹಾಗೂ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ಬಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಬಲಹೀನತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರದು. ಅದುವೇ ಸಮಾಜದ ನ್ಯಾಯ! ನೀತಿ! ಮನುಷ್ಯನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವು ನ್ಯಾಯವಾದ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಬಹುದು"^೩. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇಟಿಯಾಗಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. "ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಜೀವನವನ್ನೂ ಸ್ನೇಹವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೇ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತ"^೪ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಯಕಾಂತನವರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೋ ಉಪದೇಶಿಸುವುದು ಸಹಜ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಇದೊಂದು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವು ನನ್ನ ಆತ್ಮಧರ್ಮ, ಎಕ್ಕದ ಹೂಗಳಲ್ಲ. ಇವು ರೋಸ್, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾದ ಪಾರಿಜಾತ ಮಲರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಜಯಕಾಂತನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ಸಮಾಜಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಬದುಕುವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ"

^೫ ಎಂಬುದು ಜಯಕಾಂತನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

“ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಚಿಂತನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಂಬದಿದ್ದರೆ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನನಗದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಬೇಜಾರು ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಒಂದು ಬಿಡಿಸಿನಷ್ಟು ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಬದಲಾಗಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೇ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನನಗೇನು ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು” ಎಂಬುದು ಜಯಕಾಂತನವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆ.

ನೀಳ್ವಾಕ್ಯಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವ ಗದ್ಯಗಳು ಜಯಕಾಂತನ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಿರಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳು, ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು, ಮುಂದು ಬರೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣಾ ಶೈಲಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯು ಜಯಕಾಂತನ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಓದುಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಓದುಗಾರರೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಜಯಕಾಂತನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಂದೊಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಬಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ‘ಭಾರತೀಪುರ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ೭ನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ. ಇದು ಆ ಕಾಲದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಕ್ಷರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ‘ಭಾರತೀಪುರ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಆ ಯುಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಭಾರತೀಪುರ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕ ಜಗನ್ನಾಥ ತನ್ನ ಕಾಲೇಜು ಜೀವನವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಿ. ಎ ಪದವಿ ಓದುವಾಗ ಅವನ ಆದರ್ಶವಾದವು ಕನ್ನಡಿಯಾಯ್ತು. ಅವನ ಮಾತಿನ ಕ್ರಮ, ಗತ್ತು, ಹಾವಭಾವ ಎಲ್ಲವೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಉಪಾಯಗಳಾಯ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮೋಡಿ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡನು. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅವನೊಂದು ಜಳ್ಳಾಗುತ್ತ ಮೃದುವಾಗುತ್ತ ಹೋದನು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಅವನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಗನ್ನಾಥನ ಗೆಳೆಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಯಸಿ ಮಾರ್ಗರೇಟಾಳ ಟೀಕೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆತ್ಮಪರೀಕ್ಷೆಯು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಮಾರ್ಗರೇಟಾಳ ಒಳಗಿದ್ದ ಸಂಬಂಧ ಸಪ್ತೆಯಾದಾಗ ಜಗನ್ನಾಥ ಭಾರತಕ್ಕೆ, ಭಾರತೀಪುರಕ್ಕೆ ಮರಳಿಬರುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

‘ದಿವ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಂತಿದೆ. ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕದ ವಿಸ್ತಾರವಿದೆ. ಅವರ ಉಳಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶೂದ್ರ ಜಗತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಧಾಳಿವಾಳಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ‘ದಿವ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟನ ಕುಟುಂಬದ ಕಥೆಯಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಸಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯ ಕಥೆಯಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವನಹಳ್ಳಿಯ ಮಂಜಯ್ಯ ಸಾಹುಕಾರರ ಕಥೆಯಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಜಯ್ಯನವರ ಮಗ ಘನಶ್ಯಾಮನಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಶ್ಯಾಮ ವಿಧೇಶದಲ್ಲಿ ಓದಿದವನು.

ಕೇಶವನು ಮಂಜಯ್ಯನವರ ಪುರೋಹಿತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದಯನೆ ಮತ್ತು ದೇವನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂತರ

ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಗಣನೀಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯ ಅಸಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಈ ಎರಡೂ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ‘ದಿವ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಅವರ ಉಳಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ವಾಸ್ತವವಾದೀ ಪರಂಪರೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ರೂಪಕಾತ್ಮಕತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರಂತೆ ಜಯಕಾಂತನವರು ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ‘ಪಾರೀಸುಕ್ಕು ಪೋ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಹಾಲಿಂಗಂ, ಸಾರಂಗನ್ ಮತ್ತು ಲಲಿತ ಈ ಮೂವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾರಂಗನ್ ಮತ್ತು ಲಲಿತಾಳ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಾಲಿಂಗಂ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಮೂವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರನ ಕುರಿತು ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾರಂಗನ್ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಲಲಿತಾಳು ತನ್ನ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಮಹಾಲಿಂಗಂ ನಾವು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಲಲಿತ ತನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಏನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವಳೊಡನೆ ನಡೆಸುವ ಚರ್ಚೆಯು ವೃಥಾವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಲಲಿತ ಮಹಾಲಿಂಗಂನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ವಾದವೇ ಸರಿಯೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ದೂರುವುದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾದ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಕಂದವಾಡು ಗೊತ್ತಾ ಎಂದು ಕೇಳುವಾಗ ತಂದೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಉತ್ತರಗಳು. ಅದರ ಪರವಾಗಿವಾದಿಸುವ ಮಹಾಲಿಂಗಂ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಲಲಿತಳ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಇಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಕೇವಲ ಮೂರು ಗೆಳೆಯರ ಮಧ್ಯೆಯಿರುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾದರೂ ಅದರ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಾದಿಗೆ ಕವಲುಗಳೊಡೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ‘ವಾಸ್ತವ ಏನೇ ಆದರೂ’ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಥವಾ ತಾನು ಹೇಳುವುದೇ ಸರಿಯೆಂದು ನಂಬುವವರನ್ನು ತಿದ್ದಲಾಗದಿರುವುದು ಇಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಜಯಕಾಂತನವರ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖೇನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷ

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಹಿಂದೂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಒಳನೋಟಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಗಿಂತ

ಅದು ಲೇಖಕನ ಬರಹಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. “ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಪರಮೋಚ್ಚ ಆದರ್ಶಗಳಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಡವಳಿಗಳು”^೭ ಎಂಬುದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಧೋರಣೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ್ದೆಂದರೆ, “ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ಟೊಳ್ಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿವಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿಗೂ – ಟೊಳ್ಳಿಗೂ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಂಗಡಣೆಗಳು ಸಂವಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೆಂದು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು – ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೃತಕವಾಗಿ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿಯಕೂಡದೆಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ”^೮ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಯಕಾಂತನ್ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದು. ‘ಉಪನಿಷತ್’ (ಉಪನಿಷತಂ), ‘ಶಾಕುಂತಲಂ’ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ‘ಬಕ್ಕಿಂ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ’, ‘ಶರತ್ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ’, ‘ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್’ ಮುಂತಾದ ಬೆಂಗಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು, ‘ಲಾನ್‌ಪಾರ್’, ‘ಸಾತರ್’, ‘ಆಲ್‌ಬರಾಹ್ಮು’ ಮುಂತಾದವರ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ‘ಲಿಯೋಟಾಳ್‌ಸ್ವಾಯಿ’, ‘ಫಿಯೋಡರ್ ಟಾಸ್ತೋವ್‌ಸ್ಕಿ’, ‘ತಾರಾ ಶಿಫಾಂಗೋ’ ಮುಂತಾದವರ ರಷ್ಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ‘ಸ್ವೀಫನ್‌ಸನ್’, ‘ಟಿ. ಹೆಚ್ ಲಾರನ್’, ‘ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್’ ಮುಂತಾದವರ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಾಮರ್ಶೆಗಳು ಜಯಕಾಂತನ್ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ, ನಾಟುಪುರೈ ಸಂಗೀತ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಸಂಗೀತ, ಸಿಂಫನಿ ಸಂಗೀತ, ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಲಾಮಾಸ್ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕುರಿತು ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನವೀನ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ವರ್ಣನೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕುರಿತಲ್ಲದೆ ಅಮೇರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ರಷ್ಯ, ಚೀನ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಗ್ರಾಮಗಳು, ನಗರಗಳು, ಮಹಾನಗರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನವೂ ವಿನೂತನವೂ ಆದ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ರೀತಿ ಕೃಷಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಯಕಾಂತನ್ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಬಹುಚರ್ಚಿತ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಖಜತಜಟಿಣ್ಣು ಖಜಚಿಟಿ” ಎಂಬ ಬರ್ಗಮಾನ್ ಚಿತ್ರವು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಎಂದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’, ‘ನಿಶ್ಚಯ’, ‘ಮಾರಿ’, ‘ಬ್ರಾಹ್ಮಣ’, ‘ನಾರಣಪ್ಪನ ಶವ’, ‘ದ್ವಂದ್ವ’ ಈ ಮುಂತಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ ನಂತರ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ ಈ ಹೆಸರೇ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು”^೯.

‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿತು. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಕಿಂಗ್‌ಡೋಮ್ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅಡಿಗರಂಥ ಮಹಾನ್ ಕವಿಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗವು ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವು ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ನಂತರ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದು ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಮರಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರೇತತ್ವದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸತ್ವಕ್ಕೆ, ರಾಕ್ಷಸತ್ವದಿಂದ ಮಾನವತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸ್ವಭಾವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅರ್ಥ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಭಾವ, ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಂಸ್ಕಾರದ ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಇನ್ನೊಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ^{೧೦}.

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅವರ ‘ಭವ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ‘ಭವ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಅರ್ಥಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ‘ಸಂಸಾರ’ ಅಥವಾ ‘ಐಹಿಕ ಜೀವನ’ ಎನ್ನುವುದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಜೀವಿಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವ ಪಾತ್ರ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಶೋಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಭವದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಬಹುಮುಖತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಬೇರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ತತೆ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದೆ.

‘ಭವ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳು ವಿಶ್ವನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ದಿನಕರ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಇದೆ. ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಭವದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ತನಗೊಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅಪರಿಚಿತ ದಿನಕರನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಮಾರೀಚ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭರತನನ್ನು ಕಂಡ ದುಷ್ಯಂತನಂತೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರನಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತನಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಸೀತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣ ತಂತ್ರಿಯರನ್ನು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವನನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಕಳೆದ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ನೆನಪು ಹಲವು ಸಂಶಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಗನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ತಯಾರಾದರು ದಿನಕರ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈ ‘ಭವ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಕರನ ಸಮಸ್ಯೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಕಾಲೀನವಾದುದು. ‘ಭವ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ದಿನಕರ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದವನು. ಅವನಿಗೆ ಹಣವಿದೆ, ಹೆಸರಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರುಗಳಿಲ್ಲದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಅವನ ಬದುಕು

ಮೂರಾಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು 'ಭವ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಂದೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರೂ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲೇ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಓದುಗಾರರಿಗೆ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಸೀತಮ್ಮನಿಗೆ ಅದರ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ನಾರಾಯಣ ಗಂಗರ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಿ, ಬಾಲಕನ ಅವಿವೇಕವಾಗಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಸವಾಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರುಣಾಕರ ಪಂಡಿತನ ಕರುಣೆ ಸರೋಜನ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಸೀಮಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಅನೇಕ ಸ್ತರಗಳಿದ್ದು ದಿನಕರ, ಪ್ರಸಾದರಂಥವರು ಅದನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ ಉಳಿದವರು ಅದನ್ನು ಐಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೀತಿ, ಮೃತ್ಯು, ಭಯಗಳಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲಾಳ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಠಲನ ತಾಯಿಯ ವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಖರನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಅಥವಾ ವಿಠಲನಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಯವು ಆವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯನಾದ ವಿಠಲನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ರಾಜಿಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾನು ಬಯಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯನಂತಿರುವುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ತಾಮೂನ ನಾಯಕನಂತೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತವೆ. "ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರೇ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ಕಥೆಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಕೊನೆಯನ್ನೇ ಬೇಡದ ಕಥೆಯಾಗದ ಕಥೆಯಿದು" ೧೧.

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಬಹುಮಹತ್ವದ ಅಂಗವಾದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಅವಸ್ಥೆ' ತನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಬಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ನಿಷ್ಕೂರವಾಗಿ ಶೋಧಿಸುವ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಿ. ಎಸ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರು ಅದರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ ೧೨.

ಜಯಕಾಂತನವರು ರಾಮಾಯಣದ 'ಸುಂದರಕಾಂಡ'ವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯೇ 'ಸುಂದರಕಾಂಡ'. ವೈದೇಹಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವಿದು. ವೈದೇಹಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವ ಅವಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ತುಂಬಾ ದುಃಖ - ರೋಷವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ದೂರುವುದಕ್ಕೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳು ಏಕಾಂಗಿಯೆಂದು ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಲೆ ಅವಳು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಷ್ಟ-ದುಃಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುರುಷೋತ್ತಮ ದೂರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವೈದೇಹಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕದ್ದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು

ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ಬೈಯುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಸಂಪನ್ನಳಾದ ವೈದೇಹಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಕೆಟ್ಟದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಎಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವೆ ಎಂಬ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಸ್ವ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಶಿಷ್ಟಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದುಷ್ಟನಾದ ರಾವಣ ವಿನಾಕಾರಣ ಕದ್ದೊಯ್ಯದರ ರೋಷ ಹಾಗೂ ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳಜಿ, ಅವಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂಬ ಕಠಿಣ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಅಲೆದಡುವ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ಚಿತ್ರಣ ಜಯಕಾಂತನವರು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದು ಒಂದು ವೈದೇಹಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ರಾವಣ ಕದ್ದೊಯ್ಯ ದೇವಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ತೊಂದರೆಕೊಡಬಹುದಾದರೆ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವೈದೇಹಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನರಕಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜಯಕಾಂತನವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

"ರಾಜಕೀಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ವಸಾಹತೀಕರಣದಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಕವಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿಲುವುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವನು ಈ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ" ೧೩ ಎಂಬುದು ಜಿ. ಎಸ್. ಆಮೂರರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಿದೇಶೀ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಹಿಷ್ಕರಣೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಿಂತನೆಗಳು ಜಯಕಾಂತನ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೇ ನಡೆದರೂ ಅದನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಕಂಡು 'ಜೀವನ ಒಂದು ಆಟ, ಅದು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಆಡಲೇ ಬೇಕು' ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜಯಕಾಂತನ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸಮೂಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು. ಅದರಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕಂಡವರು. ಇಬ್ಬರೂ 'ಎಡಪಕ್ಷ' ಚಿಂತನೆಗಳ ಅನುಭಾವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದವರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಿ ವಿವಾದಗಳಿಗೂ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೂ ಹಲವು ಬಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಒಂಟಿತನ, ಬೇಸರ, ಕನಸು, ಗುರುತುಗಳು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳು, ನವೀನತ್ವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಜಯಕಾಂತನ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಳು, ಇಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವುದು, ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ, ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ನಿಲ್ಲುವುದು ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಹುಟ್ಟುಗುಣವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಹಲವಾರು ವಿವಿಧ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶಕರು ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ

ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಅನುವಾದ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಅವಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಜೀವನಕ್ರಮ, ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಂತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರದ ನಾಯಕ ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಪುರದ ನಾಯಕ ಜಗನ್ನಾಥ ಈ ಇಬ್ಬರ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸ್ವಂತಗಳಿಕೆಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅವನು ನಂಬಿಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾರಸಾಗಿ ದೊರೆತರೆ, ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಅವು ಮಾರ್ಗರೇಟ್ ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬಂದವುಗಳು. ಅವಸ್ಥೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತನ್ನ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭವು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವಸ್ಥೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವಿಧ ಮನೋಧರ್ಮ ಹೊಂದಿದ 'ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ', 'ಅಣ್ಣಾಜಿ', 'ಬೈರಾಗಿ' ಹಾಗೂ 'ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ' ಈ ನಾಲ್ವರು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸುಪ್ತವಾದ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿವರು. ದನ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಆ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಸಿಕ, ವಿರಾಗಿ, ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ ಎಂದು ರಹಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಆತ್ಮರಾಮನಾದ ಅವನ ಸಮಾಜವಿಮುಖಿತೆ ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬಹುಬೇಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವ್ಯಕ್ತದತ್ತ ತುಡಿಯುವ ಅವನ ಜೀವನದ ಒಂದು ಅಂಶ ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸಕ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯನಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೂ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಡೆಯಿಸುವ ಜಂಗವು ಜೀವನಕ್ಕೆಂದು ಬೇರೆಯಾದಾದ ಸಮಷ್ಟಿ ಜೀವನವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಣ್ಣಾಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ, ದುಷ್ಕರ ವರ್ಗ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಂತವರು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅಣ್ಣಾಜಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಟರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡು ಎಂದೂ ಈ ನೆಲ್ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿದ ಈ ಕ್ಷುದ್ರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ವೈಭವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಹೊಸ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಕೆತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಚನ್ನವೀರಯ್ಯ, ಉಮೆ ಮೊದಲಾದವರೊಂದಿಗೆ ಅಣ್ಣಾಜಿ ನಡೆಯಿಸುವ ಅನೈತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲದಾದರೂ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಾಜಿಯರಂತೆ ಆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುದುಕ ಬೈರಾಗಿಯು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬೈರಾಗಿಯ ಜೀವನ ಮಹತ್ವದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಬೈರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾಯಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೈರಾಗಿಯ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಆ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬೈರಾಗಿಯಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಣಗುವುದು ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವನು ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಅವಸ್ಥೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಾಜಿ ಹಾಗೂ ಬೈರಾಗಿಯವರಿಗಿಂತ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಗೌರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಂಡರೂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವಳೊಡನೆ ಇಡಿಯಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ ಅಂತರ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರ ದಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶ ಸುತ್ತಿನೋಡುವ ಆಸೆ ಹೊಂದಿರುವ ಗೌರಿ ಅಮೇರಿಕ, ಡಿಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಡಲು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಾಲೇಜನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಗೌರಿಯೊಡನೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಗೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಜೀವನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವಳದು ಎಂಬ ಅರಿವು ಅವನನ್ನು ಅವಳತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಾಜಿ, ಬೈರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಆಪ್ತರಾದರೂ ಅವರಾರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೂ ಚುರುಕಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಬದುಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅವರಾರು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಾಯಕ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಅವಸ್ಥೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿವೆ.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ವ್ಯಂಗ್ಯವು ಅಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಪುರ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಾಸ್ತವವಾದಿ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವವಾದೀ ದೇಹವಿದ್ದರೂ ರೂಪಾತ್ಮಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಲು ಕಡಿಮೆ. ಬಹುತೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಈ 'ಭಾರತೀಪುರ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಸದೇ ಹೋದರೂ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಜಯಕಾಂತನವರು ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ 'ಜಯ ಜಯ ಶಂಕರ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 'ಶಾಂತಿಧೂತ'ನಾದ ಓರ್ವ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮತ್ತು 'ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಿಂತನ'ಯುಳ್ಳ ಉಮಾಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾವಸ್ತು. 'ಮುತ್ತಿನ ಮರ'ದ ಕೆಳಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯೊಬ್ಬರು ಹಲಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಉಮಾ ಮತ್ತು ಮೂರು ಸಂಗಡಿಗರು ಆ ಕಡೆಯೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಬಳಿ ಬಂದ ಆದಿಯೆಂಬುವವನ ಮಗ ಮಹಾಲಿಂಗನೆಂಬುವನು ತಪ್ಪುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ತಂದೆಯಾದ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಾವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನ ವೇದನೆಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮಹಾಲಿಂಗನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಮಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮೊದಲುಗಳೊತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮಹಾಲಿಂಗನಿಗೆ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯಾದರೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯದರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಬಯಸುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ದೇವರ ವಿರುದ್ಧ'ವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೂ ಅದೂ ದೇವರ ಅನುಮತಿಯಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಉಮಾ ಎಲ್ಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅನಿಸಿಕೆವುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಜಯಕಾಂತನರವರು ವಿವಿಧ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಭೇದವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ನವೀನತ್ವ'ದ ಕಲೆಯು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. 'ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಮತ್ತು 'ಜಮೀನ್ದಾರು'ಗಳ ಪತನ 'ನವೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ' ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಗಿವೆ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜಯಕಾಂತನರವರ ರಚನೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ 'ಸಂಸ್ಕಾರ', 'ಭಾರತೀಪುರ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಯಕಾಂತನರವರ 'ಪಾರೀಸುಕ್ಕು ಪೋ', 'ಸಿಲನೇರಂಗಕಳಿಲ್ ಸಿಲಮನಿದರ್ಕಳ್', 'ಗಂಗೈ ಎಂಗೆ ಪೋಗಿರಾಳ್' ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ 'ಅವಸ್ಥೆ', 'ದಿವ್ಯ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಯಕಾಂತನರವರ 'ಕಾಟ್ಟು ವೆಳಿಯಿನಿಲೆ', 'ಸುಂದರಕಾಡಂ', 'ಒರು ಮನಿದನ್, ಒರು ವೀಡು, ಒರು ಉಲಕಂ' ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಜಯಕಾಂತನರವರು ಸಮಾಜದ ಕೆಳವರ್ಗದವರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಂತ ಸಮುದಾಯ ವರ್ಗದವರೊಂದಿಗೆ ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವ ಹೊಂದಿದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಜಯಕಾಂತನರವರ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಾದಂಬರಿ 'ಒರು ಮನಿದನ್, ಒರು ವೀಡು, ಒರು ಉಲಕಂ'. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಓರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿ 'ಹೆನ್ರಿ'. ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಗಳುವ ಗುಣವಿಶೇಷ ಈತನದು. ಆದರೆ ವರ್ಣಭೇದಗಳಿಗೆ ಎದುರಾದವನು ಹೆನ್ರಿ. ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಈ ಕಥಾಪಾತ್ರದ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ದಿವ್ಯ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಗೌರಿ'. ಏನೇ ಆದರೂ ತಮ್ಮಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಪಾತ್ರಗಳು 'ಹೆನ್ರಿ' ಹಾಗೂ 'ಗೌರಿ'. ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಆದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ನೀಡುವ ಪಾತ್ರಗಳು. ಇದೇ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮತ್ತೆರಡು ಪಾತ್ರಗಳು ಜಯಕಾಂತನರವರ 'ಅಭಿರಾಮಿ' ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಸಾವಿತ್ರಿ'. ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಯಸದ ಪಾತ್ರಗಳಿವು. ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಸದಾ ಸಕರ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ವಿಚ್ಛೇದನೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವವರು. ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಜಯಕಾಂತನರವರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ.

ಜಯಕಾಂತನರವರ 'ಕಾಟ್ಟು ವೆಳಿಯಿನಿಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ

'ಆತ್ಮರಾಯನ್'ನ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಗೌಡ'ರ ಸ್ವಭಾವ ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲೂ ಅಂತಹ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಲಾರೆವು. ಯಾವುದೋ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬರೆಯುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗೆ, ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಪರಾಜಯಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಜಯಕಾಂತನ್ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಜಯಕಾಂತನರವರ ಇದೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಧಾರಿ 'ಕಲ್ಯಾಣಿ'. ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಳು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಾಹಚರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೋಳಗಾಗಿ ಅವಿವಾಹಿತೆಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ' ಎಂಬ ಪಾತ್ರದ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ 'ಕಲ್ಯಾಣಿ'ಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. 'ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ'ಯ ಜೀವನ ಹಾದಿಯ ತುಂಬಾ ವಿಭಿನ್ನವಾದುದು. ಕಾರಣಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಸಾಹಚರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಗೌರಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ 'ವಿವಾಹ'ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

'ಕಾಟ್ಟು ವೆಳಿಯಿನಿಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಸೆಂಕವೀರ್ ಸೆಲ್ವನ್' ಮತ್ತು 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಅಣ್ಣಾಜಿ' ಪಾತ್ರಗಳು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಸಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಕಾಂತನರವರು 'ನಾನಾ ಶೆಟ್ಟಿಯಾರ್'ರವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರು 'ವೀರಣ್ಣ'ರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಾಟ್ಟು ವೆಳಿಯಿನಿಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ರಾಜ ರಾಜೇಶ್ವರಿ' ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ 'ಅವಸ್ಥೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಸೀತಾ' ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ' ಆಗುವ ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಂಟಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಹಲವು ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವುಗಳೆದುಂಟಾಗುವ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಯಕಾಂತನ್ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಂಯುಕ್ತ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ದ್ರಾವಿಡ ಘಟಕಂ, ತನಿತಿಮಿಳ್ ಪಕ್ಷ, ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಂದಿನ ನೇತಾರರಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ, ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್, ಮೋತಿಲಾಲದ ನೆಹರು, ಜವಹಾರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ, ಎಂ ಎಲ್ ರಾಯಿ, ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ರಾಂ ಮೋಹನ್‌ಲೋಕಿಯ, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮುಂತಾದವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅಥವಾ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಜಯಕಾಂತನ್ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿರವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಜಯಕಾಂತನರವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವುದು ಅರ್ಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಸುವುದನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವುದು, ಹಗಲನ್ನಸು, ಜಾಣತನ, ವಿಪರ್ಯಾಸ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಪಡಿಸುವುದು ತನ್ನನ್ನೇ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯು.

ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯ, ದ್ವೇಷ, ಸೇಡು, ಕೋಪ, ಅನುಮಾನ, ತೊಂದರೆಗಳು, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಜಾತಿ ಮತಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಪತ್ತುಗಳು ತೊಂದರೆಗಳು, ಮಹಿಳೆ, ಮಕ್ಕಳು, ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕುಟುಂಬ, ದಾಂಪತ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಕಥಾವಸ್ತುವಾಗಿವೆ.

ಭಾಗ, ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಜಯಕಾಂತನರ ಹಾಗೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ದೃಶ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳು ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ಕಲೆ ಹಾಗೆ ನಾಲ್ಕು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉನ್ನತ ಮಧ್ಯಮ, ಕೆಳಮಟ್ಟದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದು ಧರ್ಮ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಮೂರು ವೇದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಚಾರವಿಚಾರಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಇರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹರಿಯ ಬಿಡದೆ ಮಿತಿಯೊಳಗಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಇವರಿಬ್ಬರ ವಿಶೇಷ ಸ್ವಭಾವವೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಜಯಕಾಂತನರವರ 'ಗಂಗೈ ಎಂಗಿ ಪೋಗಿರಾಳ್' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ವಸಂತ' ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಭಾರತೀಪುರ' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಜಗನ್ನಾಥ' ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. 'ವಸಂತ' ಮತ್ತು 'ಜಗನ್ನಾಥ' ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಮಾನಪಡುವ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಆಟದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವ ವಿಭಿನ್ನವೂ ವಿಶೇಷವೂ ಆದ ಸ್ವಭಾವಗಳಿವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಜಯಕಾಂತನ್ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾವಸ್ತು, ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು, ಕಥಾಮೂಲಗಳು ಅದರ ಆಳ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಶೈಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಾರ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೇರಿಗಳು, ಅಗ್ರಹಾರ, ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ನಗರಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳು, ಬಡವರ ಗುಡಿಸಲು ಶ್ರೀಮಂತ ಸೌಧಗಳು, ಭಾವ ಭಾವನೆಗಳು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರ ಕಷ್ಟಪಾಡುಗಳು ತೊಂದರೆಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಜಯಕಾಂತನರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸಾಧಾರಣವಾದ ವಿಷಯಗಳು.

"ಜಯಕಾಂತನರವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬರು, 'ನೀವು ಶುದ್ಧವಾದ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ, 'ಬರಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಇಂದಿನ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಪದಗಳು, ವಾಕ್ಯಗಳು ನೀಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನವಜಾತ ಶಿಶುವಂತೆ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಏನಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಮರುಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು"^{೧೪}. ಜಯಕಾಂತನರವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು, "ನಾನು ಹಳೆಯ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮುಲಾಮನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ"^{೧೫} ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳು ಒಂದು ನುಡಿ ಅಥವಾ ಭಾಷೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಮಿಳು ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಪದಗಳು ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಹಲವು ಕವಿಗಳು ಅದೇ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ.

"ತಮಿಳರಿಗೂ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳುಂಟು. ಅದರಂತೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳೂ ಉಂಟು"^{೧೬} ಎಂದು ಜಯಕಾಂತನರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದು ಮತದ ಸಾತಂ, ಅದ್ವೈತ, ದ್ವೈತಂ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ, ಚಂದ್ರಶೇಖರೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಜುಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಸಂತರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶ ದೋರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಯಕಾಂತನ್ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಂ, ತುಳುವಿನ ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಗಳ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬೆಳಕೆಯು ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧವಾದ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಧನೆ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಉಚ್ಚಾರಣ ವೈಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಶಬ್ದಗಳು ಪದಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಜಯಕಾಂತನ್ ಮತ್ತು ಯು. ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಕಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. (ಸಂ) ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಎನ್. ಎ. ಎಂ, 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿಗೆ', ಪು. ಸಂ. ೧೨೦.
೨. (ಸಂ) ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಎನ್. ಎ. ಎಂ, 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿಗೆ', ಪು. ಸಂ. ೧೨೬.
೩. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ್ ಕೆ. ಎಸ್., 'ಜಯಕಾಂತನ್ ಒರು ಪಾವರ್ವೆ', ಪು. ಸಂ. ೨೨೭.
೪. (ಅ) ನಾರಾಯಣ್ ಹೆಚ್. ವಿ, 'ಜಯಕಾಂತನ್ ಅವರ ಕಥೆಗಳು', ಪು. ಸಂ. ೩.
೫. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ್ ಕೆ. ಎಸ್., 'ಜಯಕಾಂತನ್ ಒರು ಪಾವರ್ವೆ', ಪು. ಸಂ. ೨೨೯.
೬. ಅದೇ, ಪು. ಸಂ. ೨೨೮.
೭. (ಸಂ) ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಎನ್. ಎ. ಎಂ, 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿಗೆ', ಪು. ಸಂ. ೭೬.
೮. ಅದೇ, ಪು. ಸಂ. ೬೬.
೯. ಅಮೂರ ಜಿ. ಎಸ್., 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ - ವೈಚಾರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಪು. ಸಂ. ೬೬.
೧೦. ಅಮೂರ ಜಿ. ಎಸ್., 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ - ವೈಚಾರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಪು. ಸಂ. ೬೭.
೧೧. ಅಮೂರ ಜಿ. ಎಸ್., 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ -

ವೈಚಾರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಪು. ಸಂ. ೬೩

೧೨.ಅಮೂರ ಜಿ. ಎಸ್., 'ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ -
ವೈಚಾರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಪು. ಸಂ. ೮೯.

೧೩.ಅದೇ, ಪು. ಸಂ. ೧೧೩.

೧೪.ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ್ ಕೆ. ಎಸ್., 'ಜಯಕಾಂತನ್ ಒರು ಪಾವ್ಲೆ',
ಪು. ಸಂ. ೨೩೧

೧೫. ಅದೇ, ಪು. ಸಂ. ೨೩೨.

೧೬.(ಅ) ನಾರಾಯಣ್ ಹೆಚ್. ವಿ, 'ಜಯಕಾಂತನ್ ಅವರ
ಕಥೆಗಳು', ಪು. ಸಂ. ೩